

**ΒΑΡΑΘΡΩΔΕΣ ΣΠΗΛΑΙΟ «ΣΤΥΜΦΑΛΙΑΣ»
ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
Α.Σ.Μ. 6541**

από την

Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Θέση: Βρίσκεται στη δεξιά πλευρά του δρόμου Κιάτου-Γκούρας, ανάμεσα στα χωριά Στυμφαλία και Καστανιά, στη τοποθεσία Σκάλα, 15 μ. περίπου ψηλότερα από τη λίμνη Στυμφαλία, σε υψόμετρο 650 μ. Υπάγεται στην Κοινότητα Δροσοπηγής Κορινθίας.

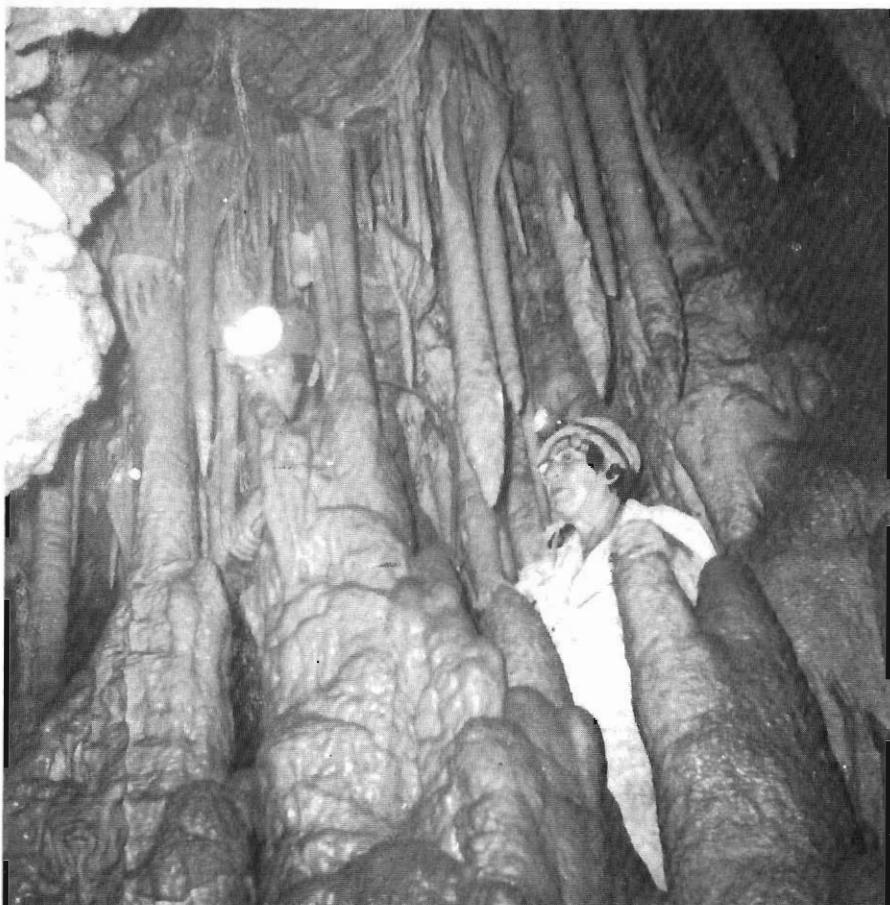
Ιστορικό: Η είσοδος του σπηλαίου αποκαλύφθηκε κατά τη διαπλάτυνση του παραπάνω δρόμου. Ύστερα από τηλεφωνική συνεννόηση με το Νομάρχη Κορινθίας κ. Χρ. Γούλα και το ενδιαφέρον που έδειξε ο Αντιπρόεδρος Κυβερνήσεως κ. Κ. Παπακωνσταντίνου, πραγματοποιήθηκε αυτοψία του σπηλαίου στις 4.4.78, από την Άννα Πετροχείλου και τους συνεργάτες της κους Γ. Αθαγιανό και Α. Μπατσιώκα.

Η συστηματική εξερεύνηση, χαρτογράφηση, φωτογράφηση, μελέτη τουριστικής αξιοποίησης κ.λ.π., πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1978, από την Α. Πετροχείλου – υπεύθυνη – και τους συνεργάτες της Εμ. Παυλίδην και Γ. Αθαγιανό, με εντολή της Ε.Σ.Ε. και χορηγία της Κοινότητος Δροσοπηγής Κορινθίας. Η μελέτη προϋπολογισμού των υποδειχθέντων έργων εκπονήθηκε από το μηχανικό της Νομαρχίας Κορινθίας κ. Κ. Φρυδά, Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών.

Περιοχή: Η περιοχή του σπηλαίου προς τα βόρεια είναι πολύ ανηφορική, βραχώδης και καλυμμένη με άγρια βλάστηση. Προς τα νότια έχει θαυμάσια θέα προς τη λίμνη Στυμφαλία, πλαισιωμένη από τις κορυφογραμμές της Ζήρειας, καλυμμένες με ελατοδάση.

Το Σπήλαιο: Η είσοδος του σπηλαίου είναι στόμιο με διαστάσεις $1,1 \times 1,3$ μ. Κατακόρυφο βάθος 3 μ. περίπου, οδηγεί σε πολύ κατηφορικό θάλαμο με διαστάσεις $6 \times 1,8-4 \times 3$ μ. (μήκος $\times$ πλάτος $\times$ ύψος). Βράχοι και κώματα, που αποσπάσθηκαν από την οροφή κατά την εκτέλεση των έργων διαπλάτυνσης του δρόμου, καλύπτουν το δάπεδό του, που οπωσδήποτε είναι βαθύτερο. Προς το αριστερό τέλος του ένα πέρασμα με πλάτος 0,8 μ. και ύψος 0,5 μ., οδηγεί στο δεύτερο θάλαμο του σπηλαίου με διαστάσεις $5,1 \times 2,5-3,5 \times 1,2$ μ. Στο τέλος του διανοίγεται εσοχή με διαστάσεις $1,7 \times 0,8$ μ., που το πλάτος της μειώνεται συνεχώς προς το τέλος της. Το δάπεδό του είναι ανηφορικό και καλύπτεται ολόκληρο από πέτρες και ογκολίθους σκεπασμένους με κοκκινόχωμα.

*Le Spéléo-gouffre «Stymfalia»-Drossopigi, Corinthia
par A. Petrochilou*

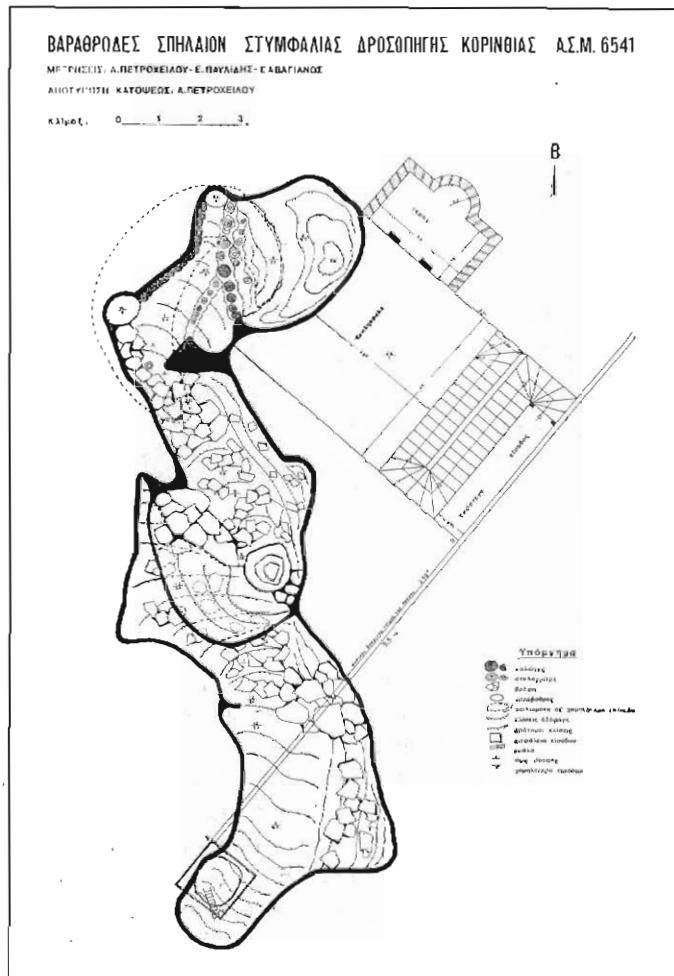
Σπήλαιο «Στυμφαλίας» Δροσοπηγής Κορινθίας.

Η οροφή του, που έχει ύψος 1-2 μ. όπως αναφέραμε, σχηματίσθηκε από παλαιότερα καταπεσμένο ογκόλιθο, ο οποίος στηρίχθηκε σε εμπόδια αφίνοντας κενό μετάξυ αυτού και του δαπέδου. Το επάνω τμήμα του σχηματίζει πατάρι σε ψηλότερα επίπεδα. Ανάμεσα στο δεξιό τέλος του και σε μερικούς ογκόλιθους υπάρχει κενό – προς τα επάνω – πλάτους $0,8 \times 1,3$ και ύψους 1,9 μ., που οδηγεί στον επάνω όροφο, σχηματισμένο από συσσώρευση ογκολίθων. Προς τα αριστερά είναι το πατάρι, που σχηματίσθηκε από τον καταπεσμένο ογκόλιθο που αναφέραμε, με διαστάσεις $4 \times 1-1,5$ μ. Από το κέντρο ως το τέλος του, καλύπτεται από μικρότερους ογκόλιθους, που αποσπάθηκαν από την οροφή.

Δεξιά από το πατάρι διανοίγεται κατηφορικός διάδρομος και προς τα δεξιά του και κατά μήκος, με διαστάσεις $7 \times 2,2 \times 2,5-3$ μ. (μήκος $\times$ πλάτος $\times$ ύψος). Το δάπεδό του είναι καλυμμένο ολόκληρο από ογκόλιθους, με κενά ανάμεσά τους σαν καταβόθρες. Στο τέλος του υπάρχει στενό και καμπλό πέρασμα, που οδηγεί στο διακοσμημένο τμήμα του σπη-

λαίου. Αυτό αρχίζει με ένα κατηφορικό και χαμπλό θαλαμίσκο με διαστάσεις $3 \times 2 \times 1$ - $2,2$ μ., που χωρίζεται σε δυό κατά μήκος τμήματα, από μια σειρά σταλακτικών και σταλαγμιτών. Το πέρασμα είναι δυνατό μόνο από το αριστερό του τμήμα. Στην αρχή – προς τα αριστερά – και σε πλάτος 1 μ. περίπου, διανοίγεται βάραθρο με βάθος 3 μ. περίπου, στο οποίο υπάρχει οριζόντιο κοίλωμα με χαμπλή οροφή. Ο αριστερός τοίχος του θαλαμίσκου του διακοσμημένου τμήματος του σπηλαίου καλύπτεται από σταλακτικούς σωληνωτούς σχηματισμούς, που μοιάζουν με πυκνή σειρά από λεπτές κολώνες. Πριν από το τέλος του ο τοίχος στρέφει αριστερά με τον ίδιο στολισμό, και δημιουργεί στενό και κατηφορικό διάδρομο με ογκώδεις σταλαγμίτες, που αποτελούν το χώρισμα προς το τελευταίο θάλαμο του σπηλαίου. Στο χαμπλότερο σημείο του διαδρόμου, διανοίγεται άλλο βάραθρο, με βάθος 2,5 μ. περίπου, το οποίο καταλήγει και αυτό στο ίδιο κοίλωμα που διανοίγεται σε χαμπλότερα επίπεδα – όπως αναφέραμε.

Ο τελευταίος θάλαμος του σπηλαίου χωρίζεται από το προηγούμενο, από μεν τα αρι-

στερά με ωραιότατους σταλαγμίτες και σταλακτίτες, από δε τα δεξιά με σειρά από λεπτές πολύχρωμες κολώνες. Στο σύνολό του το χώρισμα αυτό παρουσιάζει συναρπαστικό σύμπλεγμα. Ο τελευταίος θάλαμος διανοίγεται κατά 1,7 μ. χαμηλότερα από τον προηγούμενο, σε σχήμα σχεδόν κυκλικό, με διαστάσεις $3,5 \times 3 \times 5$ μ. Το αριστερό του τμήμα με τον πλουσιώτατο στολισμό είναι πολύ κατοφορικό προς το κέντρο του θαλάμου, με κενό κάτω απ' αυτό το σημείο, που θυμίζει κινέζικο κιόσκι. Το κενό συνεχίζεται σε μίκος, κάτω από το στολισμό του, προς τα δεξιά και ενώνεται με μικρό άνοιγμα, με το κοίλωμα που είναι διανοιγμένο σε χαμηλότερα επίπεδα. Ο στολισμός του θαλάμου συνεχίζεται και στο βορεινό τοίχο του, ενώ ο ανατολικός και νότιος είναι ακάλυπτος. Το δάπεδό του είναι ανώμαλο και καταλήγει προς τα νότια σε μικρή καταβόθρα.

Σπηλαιογένεση: Το σπήλαιο έχει διανοίχθει σε λατυποπαγές πέτρωμα από διάβρωση. Τα νερά εισχώρησαν από το βορεινό τμήμα του σπηλαίου και διέφυγαν από το νότιο σε χαμηλότερα επίπεδα. Το κοίλωμα στην αρχή διανοίχθηκε αρκετά χαμηλότερα από αυτό που παρουσιάζεται σήμερα. Με τη πάροδο του χρόνου, το δάπεδό του καλύφθηκε με λίθους και ογκολίθους, που αποσπάθηκαν απ' την οροφή σε διάφορες εποχές. Έτσι υπάρχουν κοιλώματα διανοιγμένα σε τρία επίπεδα, μέχρι των προτελευταίο θάλαμο του σπηλαίου, που χωρίζονται μεταξύ τους από ογκολίθους.

Ο μόνος θάλαμος, που δεν παρουσιάζει καταπώσεις αισθητές, είναι το τελευταίος. Αυτή είναι και η αιτία που αναπύκθηκε σ' αυτό το τμήμα του σπηλαίου, πλουσιώτατος και ογκώδης σταλακτικός στολισμός.

Διαστάσεις: Το σπήλαιο εκτείνεται από Ν προς Β σε ευθεία γραμμή 20 μ. Οι διάδρομοι του έχουν μίκος 25-30 μ. Η έκταση που καλύπτει είναι 265 τετραγωνικά μέτρα.

Κλιματολογία: Η θερμοκρασία του σπηλαίου κατά τον Ιούλιο του 1978 ήταν 17°C. Η υγρασία του 65%.

Τουρισμός: Το πρώτο τμήμα του σπηλαίου δεν παρουσιάζει τουριστικό ενδιαφέρον. Το τελευταίο του, εξ αιτίας του πλουσιώτατου στολισμού του, είναι αξιόλογο. Αυτό μας ενέπνευσε την αξιοποίησή του, μετατρέποντάς το σε εξωκλήσι με τεχνητή διάνοιξη πρόναου, από ορισμένο σημείο του δρόμου, που απέχει 6,5 μ. περίπου, προς το εσωτερικό του Βουνού (Βορεινά). Κατά τη γνώμη μας, αν μετατραπεί το τμήμα αυτό του σπηλαίου σε εξωκλήσι, εκτός από την πρωτοτυπία που θα παρουσιάζει ο σταλακτικός στολισμός του, θα προκαλέσει αξιόλογη τουριστική κίνηση στη περιοχή του.

Σ' αυτό συμβάλλουν και τα σύνδρομα τουριστικά στοιχεία που είναι: 1) Η προσπέλαση, που θα γίνεται αμέσως από τον αμαξιτό δρόμο. 2) Τα ερείπια του Ναού της Αρτέμιδος, που πάνω τους κτίστηκε ο ναός της Αγ. Σοφίας στους Χριστιανικούς χρόνους. 3) Η θαυμασία λίμνη Στυμφαλία, πλαισιωμένη από τα πρόσθια της Ζήρειας κατάφυτα από ελατοδάσο. 4) Τα γραφικά χωριά από το Κιάτο, πριν και μετά το σπήλαιο προς Δερβένι, που άλλα συναντάς στο διάβα σου και άλλα είναι κτισμένα σε καταπράσινες πλαγιές με άφθονα νερά όπως τα: Σούλι, Κλιμεντοκέσαρι, Κεφαλάρι, Καλιάνοι, Στυμφαλία, Καρτέρι, Λαύκα, Δροσοπηγή και Καστανιά με ξενοδοχείο Ξενία. Μετά το διάσελο της Καστανιάς, απλώνεται ο εκτεταμένος και ευφορώτατος κάμπος του Φενεού, πλαισιωμένος από κορυφές του Χελμού, που στις πλαγιές του είναι καρφωμένα – θαρρείς – τα χωριά: Μάπι, Πανόραμα, Κάλυμνο, Μοσιά, Μεσσινό, Γκούρα, Στενό, Φενεός, Ταρσός, για να καταλήξωμε στο Δερβένι διαγράφοντας σε ασφαλτοστρωμένο δρόμο ένα θαυμάσιο ορεινό κύκλο ανάμεσα από πυκνά δάση με έλατα και πλούσια κεφαλάρια.